

О. І. Білик,
 д. держ. упр., професор, професор кафедри адміністративного та фінансового менеджменту,
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7110-7257>
 О. О. Корчинська,
 к. е. н., доцент, доцент кафедри адміністративного та фінансового менеджменту,
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0028-1853>
 Р. В. Казаков,
 аспірант за спеціальністю "Публічне управління та адміністрування",
 Національний університет "Львівська політехніка"
 ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1903-9744>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.16.299

РОЛЬ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ У ТРАНСФОРМАЦІЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НА ЗАСАДАХ СМАРТ-ГРОМАДИ

О. Bilyk,
 Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Professor of the Department
 of Administrative and Financial Management, Lviv Polytechnic National University
 О. Korchynska,
 PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department
 of Administrative and Financial Management, Lviv Polytechnic National University
 R. Kazakov,
 PhD student in the specialty "Public Administration and Management",
 Lviv Polytechnic National University

THE ROLE OF ONLINE SERVICES IN THE TRANSFORMATION OF TERRITORIAL GOVERNANCE BASED ON THE PRINCIPALS OF A SMART-COMMUNITY

У статті досліджено процеси цифрової трансформації територіальних громад України в контексті реалізації концепції "смарт-громада". Авторами проаналізовано чинники, які, попри вплив повномасштабної війни, зумовлюють позитивну динаміку цифровізації у низці міських громад. Обґрунтовано важливість розроблення уніфікованих підходів до визначення рівня "смарт"-розвитку громад, що передбачає створення системи критеріїв та відповідних індикаторів вимірювання. Розкрито сутність поняття "розумна громада" як багаторівневої соціально-цифрової системи, що базується на впровадженні інноваційних технологій, орієнтованих на якісну зміну взаємодії між місцевою владою, мешканцями, бізнесом і громадянським суспільством.

Встановлено, що ефективність впровадження цифрових онлайн-сервісів безпосередньо пов'язана з доступом до якісної інфраструктури, рівнем цифрової грамотності стейкхолдерів, інституційною спроможністю органів місцевого самоврядування та наявністю цілеспрямованої політики цифрового розвитку. Представлено авторський підхід до структурування цифрових онлайн-послуг за функціональними напрямками (безпека, мобільність, охорона здоров'я, управління відходами, енергетика, фінанси тощо) з врахуванням різних сфер життя та визначенням відповідних критеріїв, що дає змогу сформувати аналітичну рамку для подальшого дослідження ступеня цифрової зрілості громади. Окрему увагу приділено аналізу практики впровадження інструментів цифрової участі в публічному управлінні на місцевому рівні, зокрема у контексті посилення прозорості, підзвітності та інтеракції між громадянами та місцевою владою. А також представлено аналіз сучасного стану рівня цифровізації громад. Результати дослідження формують підґрунтя для розробки методології оцінювання рівня смарт-громад та її апробації в українському контексті.

The article explores the processes of digital transformation of territorial communities in Ukraine within the framework of the "smart community" concept. The authors analyze the factors that, despite the ongoing full-scale war, contribute to the positive dynamics of digitalization in several urban communities. The importance of developing unified approaches to assessing the level of smart development of communities is substantiated, which involves the creation of a system of criteria and corresponding measurement indicators. The essence of the concept of a "smart community" is revealed as a multi-level socio-digital system based on the implementation of innovative technologies aimed at transforming interactions among local authorities, residents, businesses, and civil society. It is established that the effectiveness of online service implementation is directly linked to the availability of quality infrastructure, the level of digital literacy among stakeholders, the institutional capacity of local self-government bodies, and the presence of a targeted digital development policy. The authors present an original approach to structuring digital online services by functional areas (safety, mobility, healthcare, waste management, energy, finance, etc.), considering different spheres of community life and defining relevant criteria, which provides an analytical framework for further research into the degree of digital maturity of communities. The main directions of transformation and the necessary elements for this are identified, and the criteria for evaluating the result are characterized. Particular attention is paid to the analysis of practices in implementing digital participation tools in public administration at the local level, especially in terms of enhancing transparency, accountability, and interaction between citizens and local authorities. The current state of community digitalization is also analyzed. The research results lay the groundwork for the development of a methodology to assess the level of smart communities and its further application in the Ukrainian context.

Ключові слова: публічне управління, територіальна громада, SMART-відбудова, цифровізація, інновація, технологія, цифрові платформи.

Key words: Public administration, territorial community, SMART reconstruction, digitalization, innovation, technology, digital platforms.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства та держави, зростає потреба у переосмисленні підходів до організації публічного управління на місцевому рівні. Цифрова епоха відкриває нові можливості для розвитку громад. Розумна громада має на меті покращити добробут своїх мешканців, підприємств, відвідувачів, організацій та адміністраторів, надаючи цифрові послуги, що сприяють підвищенню якості життя. Концепція смарт-громад набуває дедалі більшого значення як стратегія сталого

розвитку, яка поєднує технологічні інновації з активною громадською участю.

Ці розумні онлайн-сервіси можуть допомогти краще керувати такими ресурсами, як енергія чи вода, контролювати та зменшувати місцевий транспортний рух і забруднення, або ж працювати над пошуком більш екологічних способів освітлення та опалення будівель. Вони також можуть означати більш інтерактивну та чуйну міську адміністрацію, залучення та участь громадян у прийнятті рішень та розробці політики, безпечніші громадські простори та задоволення потреб населення, що старіє, та людей з інвалідністю. Залучення населення сприяє підвищенню рівня прийняття рішень, ідентифікації з ними та довіри.

Таким чином, участь громадян є передумовою ефективної політики сталого розвитку на муніципальному рівні. Реалізація концепції смарт-громади стає можливим через розширення цифрових онлайн-сервісів. Цифрові інструменти не лише оптимізують надання адміністративних послуг, а й створюють нові можливості для участі мешканців у процесах планування, прийняття рішень і контролю за їх реалізацією. Проте впровадження онлайн-сервісів вимагає не лише технічних рішень, а й комплексного підходу, що враховує питання цифрової інклюзії, кібербезпеки, правового регулювання та зміни управлінської культури.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У зарубіжній літературі тематику цифрової участі в межах смарт-міст розглядає С. Бвума [1], яка підкреслює, що для досягнення значущої участі мешканців необхідне поєднання різноманітних онлайн-інструментів (форумів, інструментів спільного дизайну, консультацій), цифрової грамотності та системних підходів до залучення різних стейкхолдерів. У працях В. Альбіно та ін. акцент зроблено на багатовимірності концепції смарт-міст і громад, включаючи екологічні, економічні та управлінські аспекти. [2]. Дж. Гіль-Гарсія та ін. досліджують роль цифрових платформ у підвищенні ефективності управлінських процесів та забезпеченні підзвітності влади [3]. Серед вітчизняних науковців, які досліджували особливості цифровізації в умовах децентралізації можна відзначити Ю. Богача [4], А. Троїцького [5], Р. Полікровського [6] та ін. Аналіз зазначених джерел дозволяє стверджувати, що в Україні активно досліджується впровадження онлайн-сервісів у розвиток смарт-громад та публічне управління. Однак, незважаючи на значний прогрес, залишається потреба у детальнішому вивченні впливу конкретних онлайн-сервісів на рівень участі громадян та ефективність управління, особливо в контексті післявоєнного відновлення та децентралізації.

Попри наявність теоретичних і концептуальних напрацювань, недостатньо вивченим залишається прикладний потенціал онлайн-сервісів як інструменту підвищення цифрової взаємодії саме на рівні малих і середніх територіальних громад. Це формує наукову проблему й обґрунтовує необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою цієї статті є дослідження потенціалу онлайн-сервісів як чинника розвитку смарт-громад і посилення цифрової взаємодії у сфері публічного управління.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У сучасних умовах цифровізація місцевого самоврядування стає визначальним фактором розвитку смарт-громад, що дозволяє підвищувати ефективність управлінських процесів та забезпечувати сталість розвитку територій [4]. Впровадження онлайн-сервісів і цифрових платформ надає можливість органам місцевої влади більш прозоро та оперативно взаємодіяти з мешкан-

цями, залучати їх до процесів прийняття рішень, що відповідає принципам відкритого урядування [5].

Основною передумовою для успішної цифрової трансформації є створення та підтримка інфраструктури, яка включає платформи для онлайн-діалогу, відкриті дані та інші цифрові інструменти, що сприяють активізації громадської участі [6]. Цифрові сервіси, такі як системи електронних петицій, електронного голосування, мобільні застосунки для зворотного зв'язку з владою, сприяють формуванню довіри між громадянами та місцевою владою та підвищують рівень залученості населення.

Поширення концепту смарт-громада є важливим напрямом розвитку держави загалом, адже розумна громада — це не лише технології, це насамперед спроможність адаптувати інновації до потреб місцевих жителів, забезпечити прозоре, інклюзивне управління, тобто соціально-технологічна модель розвитку, що інтегрує інноваційні технології, дані, людський капітал і сталі практики управління для забезпечення високої якості життя мешканців. Дослідження концепту смарт-громади слід відзначити, що основними напрямками трансформації виступають: безпека, охорона здоров'я, мобільність, енергетика, водозабезпечення, управління відходами, житлова політика, а також участь громади. Канадський досвід визначення "розумних громад" Федеральним урядом Канади [7] акцентує увагу на тому, що такі громади консолідує місцевих лідерів та зацікавлених стейкхолдерів у рамках застосування електронних мереж та Інтернету для формування партнерств, спрямованих на створення нової економічної й соціальної цінності. Концепція підкреслює роль створення інтегрованих мереж — транспортної та ІКТ-інфраструктури — паралельно з інвестуванням у людський і соціальний капітал як основу стійкого розвитку громади й покращення якості життя через активне залучення громадян до соціальних процесів та застосування спеціалізованих технологічних рішень і програм розвитку. Тобто, смарт-громада неможлива без належного забезпечення відповідними онлайн сервісами, які виступають фундаментальним інструментом цифрової взаємодії між громадянами, органами місцевого самоврядування та бізнесом. Впровадження таких сервісів є важливим кроком у розвитку концепту "смарт-громада", оскільки вони забезпечують доступність, прозорість та ефективність надання публічних послуг, сприяють підвищенню рівня залученості мешканців у процеси управління та прийняття рішень.

Смарт-громади повинні не лише автоматизувати процеси, а й здійснювати глибоку трансформацію моделі розвитку через цифрову інклюзію, підвищення цифрової грамотності мешканців, запровадження відкритих інструментів прозорості, а також адаптивне управління ресурсами, тобто смарт громада має розвиватися як соціально технічна система, де основними компонентами є взаємодія громади, цифровізоване управління та сталий розвиток.

Базуючись на дослідженні Ломбарді [8] та Махіжан [9], було визначено ряд вимірів щодо процесу трансформації територіальних громад до категорії "смарт - громад". Виміри смарт-громад є важливими компонентами, що формують багатовимірну модель інтегровано-

НАПРЯМКИ ТРАНСФОРМАЦІЇ : безпека, охорона здоров'я, мобільність, енергетика, водозабезпечення, управління відходами, житлова політика, участь громади, фінанси		
ВИХІДНІ ЕЛЕМЕНТИ: Цифрова інфраструктура Людський капітал Фінансові ресурси Інституційне середовище Соціальна складова	ВИМІР СМАРТ-ГРОМАДИ	ВІДПОВІДНА СФЕРА ЖИТТЯ ГРОМАДИ ТА РОЗШИРЕНИЙ ОПИС
ВИХІДНІ ЕЛЕМЕНТИ: Покращення якості життя. Ефективне управління Сталий розвиток Інноваційний розвиток економіки Розвинена цифрова екосистема	Смарт-економіка	Розвиток промисловості, підприємництва, цифрової економіки, підтримка інновацій та інвестицій. Активне впровадження цифрових сервісів для бізнесу, електронної комерції, цифрових платформ для залучення інвестицій та підтримки стартапів, а також оптимізації доходів і витрат громади.
	Смарт-люди	Освіта, інновації, розвиток людського капіталу, підвищення цифрової грамотності. Впровадження цифрових освітніх сервісів, платформ дистанційного навчання, інноваційних освітніх технологій.
	Смарт-управління	Електронна демократія, прозорість, участь громадян, відкритість даних. Використання цифрових сервісів для надання адміністративних послуг, онлайн-платформ для залучення громадян до прийняття рішень, електронного документообігу.
	Смарт-мобільність	Транспортна логістика, доступна інфраструктура, цифрові навігаційні сервіси. Запровадження мобільних додатків для громадського транспорту, електронних квитків, сервісів моніторингу руху в режимі реального часу.
	Смарт-довкілля	Енергоефективність, екологічна стійкість, управління ресурсами. Використання цифрових систем моніторингу якості довкілля, енергоспоживання, систем збору та аналізу даних для управління природними ресурсами.
	Смарт-життя	Якість життя, безпека, охорона здоров'я, соціальні послуги. Запровадження телемедицинських сервісів, систем раннього оповіщення, цифрових платформ для соціальної підтримки та громадської безпеки.
		КРИТЕРІЙ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ - Кількість зареєстрованих стартапів і МСП - Обсяг цифрових транзакцій - Інвестиції у цифрову інфраструктуру (грн/євро) - Частка IT-сектору у ВВП громади - Кількість створених робочих місць у цифровій економіці - Кількість користувачів бізнес-онлайн платформ - Відсоток населення з базовими цифровими навичками - Кількість закладів освіти з цифровими програмами - Число освітніх онлайн-платформ, що використовуються в громаді - Рівень участі молоді у громадських проектах - Кількість тренінгів/семінарів з цифрових компетенцій - Відсоток адміністративних послуг, доступних онлайн - Кількість користувачів електронних платформ участі - Рівень прозорості бюджету (відкриті дані) - Частота проведення публічних консультацій - Індекс довіри до місцевої влади - Кількість користувачів електронного квитка - Час очікування громадського транспорту (середній) - Протяжність велосипедних доріжок - Кількість зарядних станцій для електромобілів - Рівень забруднення повітря внаслідок транспорту - Споживання енергії на душу населення - Відсоток відновлюваної енергії у загальному балансі - Обсяги перероблених відходів - Кількість датчиків моніторингу якості повітря та води - Площа зелених зон на душу населення - Кількість користувачів телемедицинських сервісів - Рівень задоволеності населення соціальними послугами - Кількість повідомлень про надзвичайні ситуації, опрацьованих системою раннього оповіщення - Відсоток покриття території відеоспостереженням - Індекс безпеки мешканців

Рис. 1 Структура смарт-громади

Джерело: адаптовано авторами на основі [7, 8].

Таблиця 1. Статистичні індикатори розвитку цифровізації територіальних громад (станом на I квартал 2025р)

№ п/п	Показник	Значення	Опис показника	Стратегічна ціль
1.	Середній Індекс цифрової трансформації громад	16 з 100 балів	Цей показник є інтегральним критерієм цифрової зрілості територіальних громад, що охоплює інфраструктуру, послуги, участь громадян та цифрові навички. Його низьке значення свідчить про початкову фазу системної цифровізації	Досягнення не менше 60 балів у середньому до 2030 року як показника сталої цифрової модернізації.
2.	ТОП-5 громад	Кривий Ріг - 62,97 Вінниця – 62,75 Тернопіль – 60,35 Львів – 55,61 Харків – 54,57	Ці громади демонструють локальні моделі найкращих практик у впровадженні цифрових сервісів, зокрема в галузях охорони здоров'я, освіти та е-урядування. Вони є бенчмарками, на які мають орієнтуватися інші території..	Масштабування успішних кейсів через горизонтальне поширення інновацій
3.	Кількість громад, які подали дані до індексу	939 громад	Включення до вимірювання індексу є критерієм відкритості громади до цифрових змін і наявності базового рівня цифрової спроможності. Участь у таких вимірюваннях формує аналітичну основу для прийняття стратегічних управлінських рішень.	Охопити всі громади в межах національного моніторингу до 2027 року.
4.	Підключення до оптоволоконного інтернету	~12 000 населених пунктів	Розвинена інфраструктура доступу до інтернету є базовою передумовою для цифрових послуг. Цей показник оцінює фізичну спроможність громад підтримувати онлайн-сервіси. Критерій – наявність стабільного інтернет-з'єднання не менше 100 Мбіт/с.	Повне покриття цифровими мережами до 2028 року.
5.	Електронний документообіг	понад 600 громад впровадили систему	Електронний документообіг (ЕДО) свідчить про впровадження paperless-підходів в управлінні, зменшення бюрократії та підвищення прозорості. Критерій – інтеграція ЕДО в усіх підрозділах ОМС.	100% громад мають перейти на цифрову документацію до 2030 року.
6.	Онлайн-запис до лікаря	Впроваджено в багатьох громадах (1 280 медичних установ)	Цей показник характеризує цифрову доступність медичних послуг, як компонент e-health-середовища. Онлайн-запис є критерієм пацієнтоорієнтованості та ефективності управління ресурсами охорони здоров'я..	Забезпечення всіх медустанов первинного рівня онлайн-інструментами до 2027 року
7.	Інтегровані системи відеоспостереження	166 громад	Цей показник оцінює цифрову безпеку інфраструктуру громади. Наявність таких систем – критерій для смарт-безпеки (smart safety) у міському та сільському середовищі.	Охопити всі адміністративні центри системами відеоаналітики до 2028 року для підвищення оперативного реагування на інциденти.
8.	Digigram — цифрова грамотність	80 000 лікарів, 240 000 вчителів, 88 000 працівників ОМС пройшли тест	Digigram є стандартом оцінки цифрової компетентності. Цей показник є критерієм кадрової готовності до цифрової трансформації.	Охопити усіх представників секторів освіти, охорони здоров'я, адміністративного управління цифровим тестуванням та навчанням до 2026 року.

інституційної діяльності, яка забезпечує комплексну реалізацію концепції "смарт" із урахуванням інноваційних технологій, людського капіталу та ефективного управління ресурсами. Водночас, для визначення рівня ефективності смарт-громади необхідна розробка чітких критеріїв та показників вимірювання, які б відображали реальний вплив цифрових технологій та онлайн сервісів на всі ключові аспекти життєдіяльності громади. Ці показники мають корелювати з пріоритетними напрямками трансформації, що формують основу стратегії розвитку територіальних громад (рис. 1).

Пропонована структура смарт-громади базується на комплексному поєднанні ключових напрямків трансформації територіальних громад, які включають безпеку, охорону здоров'я, мобільність, енергетику, водозабезпечення, управління відходами, житлову політику та активну участь громади. Для досягнення визначення громади як "смарт" необхідно забезпечити належні вхідні елементи, такі як цифрова інфраструктура, розвиток людського капіталу, фінансові ресурси, ефективне інституційне середовище та соціальна складова, що формують основу для впровадження інноваційних рішень. Важливою складовою є застосування відповідних онлайн-сервісів, які виступають інструментами реалізації цифрової взаємодії та підвищення прозорості, залученості та якості публічних послуг. Виміри смарт-громади, що охоплюють економіку, людей, управління, мобільність, довкілля та якість життя, доповнені чіткими критеріями визначення ефективності, дозволяють оцінити рівень цифрової зрілості та реальні результати трансформації. Вихідні елементи структури відображають покращення якості життя, підвищення ефективності управління, сталий розвиток, інноваційний розвиток економіки і формування розвиненої цифрової екосистеми, що в сукупності забезпечує

го розвитку територіальних громад в умовах цифрової трансформації та сталого управління. Кожен вимір виступає специфічною сферою соціально-економічної та

сталий і збалансований розвиток територіальної громади у контексті концепції "смарт". Зокрема, розвиток цифрової інфраструктури створює технічну базу для

функціонування сучасних онлайн-сервісів публічного управління, що забезпечують доступність, прозорість та зручність надання адміністративних послуг.

Водночас інтелектуальні системи управління ресурсами, такі як "розумні" водопостачання, енергозбереження та моніторинг довкілля, сприяють сталому розвитку і підвищенню екологічної безпеки громади.

На практиці впроваджуються десятки прикладних рішень — від предиктивної поліції, телемедицини, автономного транспорту, до інтелектуального освітлення, цифрових систем електронного самоврядування й оптимізації збору сміття. Усе це значно змінює логіку управління та комунікації в публічному секторі. Наприклад, в енергетиці — системи динамічного ціноутворення на електроенергію та автоматизація розподілу ресурсів дозволяють регулювати навантаження в реальному часі. Водна галузь інтегрує смарт-іригацію та контроль якості води, що особливо актуально для кліматично вразливих регіонів. Водночас у сфері участі громад, важливу роль відіграють локальні цифрові платформи участі (e-дем, громадський бюджет), цифрові сервіси пошуку зайнятості, а також реєстрація через відкриті кадастрові та будівельні бази.

Міжнародна компаративна база дозволяє відслідкувати ефекти цифрової участі що демонструє позитивну кореляцію між використанням цифрових платформ і зростанням участі громадян у міському плануванні. Дослідження охопило 3474 респондентів у муніципалітеті в Норвегії, виявивши, що застосування таких інструментів, як онлайн-консультації, інтерактивні карти та платформи зворотного зв'язку, суттєво підвищують рівень включеності мешканців [10]. У контексті України актуальні дані, зібрані Київським міжнародним інститутом соціології спільно з Програмою розвитку ООН (UNDP), засвідчують, що щоденне використання Інтернету у 2023 році зросло до 80 % населення. Більше того, у 2024—2025 роках рівень задоволеності цифровими державними послугами досяг 84 % — що є рекордним показником і перевищує на 5 % значення попереднього року [11]. Додатково, аналітичне видання GovTech Public Pulse, опубліковане GGTC Kyiv, зафіксувало рівень довіри до цифрових сервісів у 75 %, що наближається до показників цифрових лідерів, таких як Сінгапур [12].

Незважаючи на соціально-економічні кризи, зумовлені повномасштабною війною та значними інфраструктурними руйнуваннями, ряд індикаторів цифрового розвитку свідчать про поступове наближення окремих територіальних громад до параметрів, притаманних концепції "смарт-громад". Ці процеси відбуваються навіть у складних умовах, що вказує на адаптивність органів місцевого самоврядування, ефективність управлінських рішень та зростання цифрової культури серед населення. таку тенденцію засвідчують показники стану цифрової трансформації (табл. 1) [13—17].

Водночас географічне положення громади залишається критичним чинником впливу, адже просторові диспропорції у доступі до цифрової інфраструктури, ресурсів та інвестицій продовжують формувати цифрову нерівність між регіонами. Громади, розташовані в безпечніших центральних або західних областях, як правило, демонструють вищі показники цифрової транс-

формації, що частково зумовлено стабільнішою логістикою, меншою інтенсивністю бойових дій та активнішою участю в проєктах міжнародної технічної допомоги. Крім того, переважно саме міські територіальні громади демонструють вищий рівень цифрової трансформації, наближаючись до концепції "смарт-громади". Це зумовлено низкою чинників, серед яких: більш розвинена цифрова інфраструктура, вищий рівень ІТ-компетентності населення, концентрація ресурсів, доступність кваліфікованих кадрів, а також активніша взаємодія місцевої влади з інноваційними ініціативами.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Для забезпечення розвитку у сфері врядування та прискорення впровадження новітніх процесів, практик і підходів смарт-територіальним громадам незалежно від їхнього розміру необхідно впроваджувати гнучку й адаптивну модель управління. Це передбачає застосування інноваційних інструментів співпраці, партнерських механізмів та контрактних форм, які орієнтовані на пріоритетність інтересів місцевих жителів, зокрема через міжмуніципальну взаємодію та державно-приватне партнерство.

Література:

1. Bvuma, S. Understanding citizen engagement in the era of smart cities. University of Johannesburg. 2024. DOI: <https://doi.org/10.5772/intechopen.1005673>.
2. Albino, V., Berardi, U., Dangelico, R. Smart cities: Definitions, dimensions, performance, and initiatives Journal of Urban Technology. 2015. Vol. 22, № 1. P. 3—21. DOI: <https://doi.org/10.1080/10630732.2014.942092>.
3. Gil-Garcia, J., Zhang, J., Puron-Cid, G. Conceptualizing smartness in government: An integrative and multi-dimensional view. Government Information Quarterly. 2016. Vol. 33, № 3. P. 524—534. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.giq.2016.03.002>.
4. Богач Ю. А. Цифровізація діяльності органів місцевого самоврядування як інструмент забезпечення сталого розвитку територіальних громад. Економічний простір. 2025. № 201. С. 264—268. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.201.264-268>.
5. Троїцький А. М. Розвиток інфраструктури для громадської участі: створення та підтримка відкритих даних, платформ для онлайн-діалогу та інших ресурсів. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2025. Т. 36 (75), № 1. С. 138—142. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/22>.
6. Полікровський Р. Цифрові платформи як каталізатор ефективного проєктного управління в територіальних громадах. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2025. № 1. С. 96—102. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-96.heraldes.khmn.edu.ua>.
7. Connecting Canadians: програма розвитку "Smart Communities". URL: <https://www.wired.com/1999/02/the-most-connected-nation>. (дата звернення: 06.08.2025).
8. Lombardi, P., Giordano, S., Farouh, H., Yousef, W. (2012). Modelling the smart city performance. Innovation:

The European Journal of Social Science Research, Vol. 25, № 2. P. 137—149.

9. Mahizhnan, A. (1999) Smart cities: The Singapore case. Cities, Vol. 16, № 1. P. 13.

10. Desouza, K., Bhagwatwar, A. Evaluating Digital Citizen Participation in Smart Cities. URL: https://www.researchgate.net/publication/387849664_Evaluating_Digital_Citizen_Participation_in_Smart_Cities. (дата звернення: 06.08.2025).

11. United Nations Development Programme. Mobile Communications and Internet Access in Ukraine: Results of a Sociological Survey. URL: <https://www.undp.org/ukraine/publications/mobile-communications-and-internet-access-ukraine-results-sociological-survey>. (дата звернення: 06.08.2025).

12. Фонд енергоефективності. GovTech Pulse Survey: огляд екосистеми цифрових рішень у сфері державного управління в Україні. URL: <https://eef.org.ua/report/govtech-pulse-survey/> (дата звернення: 06.08.2025).

13. Міністерство цифрової трансформації України. Цифровізація регіонів і громад: перші вимірювання 2025 року. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrovizatsiya-regioniv-i-gromad-persi-vimiryuvannya-2025-roku> (дата звернення: 06.08.2025).

14. Індекс цифрової трансформації регіонів України. Звіт 2025. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/ІНДЕКС%202024%202%201.pdf>. (дата звернення: 06.08.2025).

15. Цифровізація регіонів і громад: перші вимірювання 2025 року. URL: <https://hromada.gov.ua/post/cifrovizatsiya-regioniv-i-gromad-persi-vimiryuvannya-2025-roku>. (дата звернення: 06.08.2025).

16. East Europe Foundation. Regional and Community Digital Transformation Indexes. URL: <https://eef.org.ua/en/indeks-tyfrovizatsiyi-regioniv-i-gromad>. (дата звернення: 06.08.2025).

17. European Business Association. Index of Digital Transformation for Regions and Communities. URL: <https://eba.com.ua/en/indeksy-tyfrovizatsiyi-regioniv-i-gromad>. (дата звернення: 06.08.2025).

References:

1. Bvuma, S. (2024), "Understanding citizen engagement in the era of smart cities", Edge computing architecture... Entering into The Future Internet, University of Johannesburg. <https://doi.org/10.5772/intechopen.1005673>

2. Albino, V., Berardi, U., & Dangelico, R. M. (2015), "Smart cities: Definitions, dimensions, performance, and initiatives", Journal of Urban Technology, vol. 22 (1), pp. 3—21. <https://doi.org/10.1080/10630732.2014.942092>

3. Gil-Garcia, J. R., Zhang, J., & Puron-Cid, G. (2016), "Conceptualizing smartness in government: An integrative and multi-dimensional view", Government Information Quarterly, vol. 33 (3), pp. 524—534. <https://doi.org/10.1016/j.giq.2016.03.002>

4. Bohach, Yu. A. (2025), "Digitalization of local self-government bodies as an instrument for sustainable development of territorial communities", Ekonomichnyy prostir, vol. (201), pp. 264—268. <https://doi.org/10.30838/EP.201.264-268>

5. Troitskyi, A. M. (2025), "Development of infrastructure for public participation: creation and support of

open data, online dialogue platforms and other resources", Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Publichne upravlinnya ta administruvannya, vol. 36 (75) (1), pp. 138—142. <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.1/22>

6. Polikrovskiy, R. (2025), "Digital platforms as a catalyst for effective project management in territorial communities", Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomichni nauky, vol. (1), pp. 96—102. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-96.-heraldes.khmnmu.edu.ua>

7. Government of Canada. (1999), "Connecting Canadians: development program "Smart Communities", available at: <https://www.wired.com/1999/02/the-most-connected-nation> (Accessed 06 Aug 2025).

8. Lombardi, P., Giordano, S., Farouh, H., & Yousef, W. (2012), "Modelling the smart city performance", Innovation: The European Journal of Social Science Research, vol. 25 (2), pp. 137—149.

9. Mahizhnan, A. (1999), "Smart cities: The Singapore case", Cities, vol. 16(1), no. 13.

10. Desouza, K. C., & Bhagwatwar, A. (2025), "Evaluating Digital Citizen Participation in Smart Cities", ResearchGate, available at: https://www.researchgate.net/publication/387849664_Evaluating_Digital_Citizen_Participation_in_Smart_Cities (Accessed 06 Aug 2025).

11. United Nations Development Programme. (2023), "Mobile Communications and Internet Access in Ukraine: Results of a Sociological Survey", UNDP Ukraine, available at: <https://www.undp.org/ukraine/publications/mobile-communications-and-internet-access-ukraine-results-sociological-survey> (Accessed 06 Aug 2025).

12. Fond energoeffectyvnosti. (2024), "GovTech Pulse Survey: overview of digital solutions ecosystem in public administration in Ukraine", available at: <https://eef.org.ua/report/govtech-pulse-survey/> (Accessed 06 Aug 2025).

13. Ministry of Digital Transformation of Ukraine (2025), "Digitalization of regions and communities: first measurements of 2025", available at: <https://thedigital.gov.ua/news/tsifrovizatsiya-regioniv-i-gromad-persi-vimiryuvannya-2025-roku> (Accessed 06 Aug 2025).

14. Ministry of Digital Transformation of Ukraine (2025), "Digital Transformation Index of Ukraine's Regions. Report 2025", available at: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/ІНДЕКС%202024%202%201.pdf> (Accessed 06 Aug 2025).

15. Hromada.gov.ua. (2025), "Digitalization of regions and communities: first measurements 2025", available at: <https://hromada.gov.ua/post/cifrovizatsiya-regioniv-i-gromad-persi-vimiryuvannya-2025-roku> (Accessed 06 Aug 2025).

16. East Europe Foundation. (2025), "Regional and Community Digital Transformation Indexes", available at: <https://eef.org.ua/en/indeks-tyfrovizatsiyi-regioniv-i-gromad> (Accessed 06 Aug 2025).

17. European Business Association. (2025), "Index of Digital Transformation for Regions and Communities", available at: <https://eba.com.ua/en/indeksy-tyfrovizatsiyi-regioniv-i-gromad> (Accessed 06 Aug 2025).

Стаття надійшла до редакції 07.08.2025 р.